

Alice Munro. Brinnande livet. Atlas förlag.

”Det här är ingen historia, bara livet”, skriver Alice Munro i den novell som gett namn åt hela samlingen; ”Brinnande livet”. Som få författare har hon varit novellskrivandet trogen och gjort något högst personligt av det. De korta berättelserna är, som hon själv skriver, inga speciella historier med en tydlig poäng på slutet. Det handlar om livet. Livet som det är. Livet sett ur olika gestalters ögon. Som läsare förs man runt i varje novell och funderar vems historia detta är. Alla människor är här sin egen gåta. Det är inte författaren som porträtterar dem. Istället är det personerna som berättar sig själva. Med små antydningar och sparsamma kommentarer fångar hon flera personer samtidigt och deras relationer till varandra. Som då hon säger om morbror Jasper och moster Dawn: ”Även om han talade direkt till henne, väntade hon och tittade på honom för att se om han själv ville svara”. Genast förstår man som läsare hans dominans och hennes ängsliga underdånighet. Men så kommer det inte att förbli. Det finns alltid en rörelse i Alice Munros noveller. Människor som flyttar, gör uppror, dör, som bryter upp från relationer och kastar sig in i nya för att sedan bryta upp på nytt. Inte med någon särskild målmedvetenhet. Ibland tvärtom för att undvika målet, som då den återvändande soldaten Jackson hoppar av tåget innan stationen, för att undkomma en relation han inte kan leva upp till.

Novellerna slutar ofta abrupt, oväntat och lite gåtfullt. Ingen sensmoral på slutet. Bara detta liv som ständigt pågår. Ibland slås jag av att Alice Munro skulle kunna göra novell också av våra liv. Som läsare smälter man samman med dessa berättelser. Det enkla språket och detta gåtfulla djup i de till synes vardagliga händelserna. Eller som Alice Munro säger om Isabel: ”Hon fick honom att känna det som om ämnet rymde mer än vad han hade begripet”. Så är det med Munros alla noveller. Så vackert, sorgligt, outgrundligt och så storslaget. Och så mycket värt ett nobelpris. Nu!

Jakob Carlander